

Proposició de llei de modificació de la Llei electoral valenciana

Exposició de motius

Amb l'aprovació de l'Estatut d'autonomia el 1982, el poble valencià es va constituir com a comunitat autònoma per a exercir el dret a l'autogovern que reconeix la Constitució.

L'Estatut d'autonomia mateix indica que la Comunitat Valenciana té com a objectiu la consecució de l'autogovern en els termes d'aquest estatut, reforçar la democràcia i garantir la participació de tota la ciutadania en la realització dels seus fins.

Manifestació essencial d'aquesta participació és precisament l'exercici del dret dels valencians i les valencianes a designar, per via electoral, els i les representants de la sobirania autonòmica en la institució bàsica de la qual emanen la resta d'institucions que integren el conjunt de la Generalitat: Les Corts Valencianes.

Per a la concreció d'aquest i altres aspectes del sistema electoral, l'article 24 de l'Estatut va remetre a l'aprovació d'una llei electoral valenciana. La reforma de l'Estatut d'autonomia aprovada el 2006 va comportar importants canvis en aquests principis. El nombre de diputats i diputades es va fixar en un mínim de 99 i es va eliminar la referència a la barrera electoral.

El 31 de març de 1987 es va aprovar en el parlament valencià la Llei electoral valenciana que ha regulat les diferents convocatòries per a l'elecció de Les Corts Valencianes. Aquesta regulació seguia els principis recollits en l'Estatut d'autonomia, que establia un nombre de diputats i diputades entre 75 i 100; els criteris per a la distribució territorial dels diputats i les diputades de Les Corts Valencianes mitjançant circumscripcions provincials, i una barrera electoral per a accedir a la representació parlamentària del 5 % dels vots emesos en el conjunt de les tres circumscripcions valencianes.

Les comunitats autònomes tenen atribuïdes competències exclusives per a l'aprovació de les normes i els procediments electorals la finalitat dels quals és la constitució de les seues institucions d'autogovern. La seua base legal deriva de les disposicions que informen aquest sistema normatiu, que són la Constitució espanyola, els estatuts d'autonomia, la Llei electoral general i les lleis electorals de la comunitats autònomes.

Certament, el nostre ordenament jurídic perfila un ordre jeràrquic que situa la Constitució, els estatuts d'autonomia i la LOREG per damunt de les lleis electorals autonòmiques, però tot aquest conjunt, sotmès sempre a l'estricta observança de

les normes acollides sota l'empara del primer dels textos citats. El títol preliminar estableix el vassallatge de tots els ciutadans i tots els poders públics al principi de legalitat, i recorda que l'estat de dret imposa que tot l'exercici d'un poder públic haja de realitzar-se d'acord amb la llei vigent i la jurisdicció d'aquesta.

La manifestació de la voluntat en les urnes, trasllada als governants el títol jurídic que conté la decisió suprema de la sobirania popular, inqüestionable i garant de l'alternança de l'espai representatiu.

D'acord amb això, el disseny de la ratificació autonòmica centra el punt que més interessa a aquesta iniciativa legislativa popular en la reglamentació del «sistema electoral autonòmic», que se situa amb un títol/apartat dels diferents cossos jurídics destinats als processos electorals de les comunitats autònomes. De manera que instant el mandat de l'Estatut, i en el marc dels principis estatutaris, es proposa a les Corts Valencianes impulsar aquesta modificació per a adaptar la regulació electoral a les demandes de la societat valenciana que reclamen una democràcia més oberta i més participativa.

En la línia de respondre a aquestes demandes, la iniciativa té interès en una rebaixa de la barrera electoral del 5 % del total dels vots emesos a un 3 % dels vots vàlids tant en la circumscripció com en el conjunt de la Comunitat Valenciana. La proposta de modificació implica posar fi a una de les barreres electorals més dures de l'Estat i garanteix que Les Corts Valencianes reflectisquen de forma més fidel la pluralitat present en la societat valenciana.

El règim democràtic s'edifica sobre l'alternança en el poder, i la seua credibilitat social es consagra mitjançant la participació del poble en l'elecció dels seus governants. Poder destituir-los o canviar-los mitjançant la successió pacífica investeix d'*autoritas* la seua popular i li atorga el cabdillatge que li correspon en el seu propi destí. Aquesta participació popular en l'elecció dels delegats de l'encàrrec ciutadà es converteix en la clau de volta del sistema representatiu i de les condicions per a la seua provisió.

Això queda reflectit a través dels articles 1.1, Espanya es constitueix en un estat social i democràtic de dret; 1.2, la residència de la sobirania nacional en el poble espanyol; 23.1, dret fonamental de participació política; 81.1, relatiu al règim electoral general, i 149.1.1.^a, relatiu al respecte de l'Estat en les condicions bàsiques que garantisquen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets constitucionals.

Així doncs, l'article 23 de la Constitució espanyola és l'esglaó que dona accés al règim plebiscitari autonòmic, i dona lloc a la participació política de la ciutadania en el seu àmbit territorial, respectant la competència de l'Estat sobre les condicions

essencials del dret de sufragi i la seua obligació de garantir la igualtat de tots els espanyols en l'exercici d'aquest dret (article 149.1.1.^a). A partir d'aquests dos mandats, es manifesten les competències de les comunitats autònomes per a legislar el mode d'elecció de la seua assemblea representativa, respectant els diferents censos electorals de cadascuna de les seues províncies (article 152.1). Seguidament l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, aprovat per Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, i reformat per Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de reforma de la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, adquireix la competència per a tractar els temes electorals a través de la Llei electoral valenciana.

La nostra llei actual, Llei 1/1987, de 31 de març, electoral valenciana, emmarca els criteris per a la distribució territorial dels diputats i les diputades de Les Corts Valencianes mitjançant circumscripcions provincials, i fixa una barrera electoral per a accedir a la representació parlamentària del 5 % dels vots emesos en el conjunt de les tres circumscripcions valencianes.

Aquesta disposició imposa unes barreres electorals que impedeixen que la ciutadania valenciana, en l'àmbit de l'exercici dels seus drets garantits per l'Estat, siga objecte d'un tracte igual referent a l'expressió de la seua voluntat. La majoria d'edat de la ciutadania, en similitud amb les comunitats autònomes més avançades, necessita una legislació d'acord amb el sentit del pluralisme polític i la participació política que l'article 9 de la Constitució atorga a la representació de la voluntat popular, la qual cosa reclama una revisió dels barreres electorals, amb la finalitat de complir les garanties constitucionals d'igualtat, participació ciutadana i pluralisme polític (articles 1, 6, 9.2, 14, 24 i concordants del text constitucional).

En atenció a això, la ciutadania reivindica la modificació de l'article 12 de la Llei electoral valenciana en aquells aspectes que constitueixen un entrebanc anòmal i un retrocés, consistents en: 1) Una rebaixa de la barrera electoral del 5 % del total dels vots emesos a un 3 %; 2) Que el còmput s'efectue en cada circumscripció electoral, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 12, i 3) Que aquest còmput s'efectue sobre els vots vàlids emesos en cada circumscripció. Aquesta modificació del sistema electoral implica posar fi a una de les barreres electorals més dures de l'Estat i garanteix que Les Corts Valencianes reflectisquen de forma més fidel la pluralitat present en la societat valenciana.

Cal considerar, de forma molt cridanera, que la legislació electoral valenciana introdueix un conjunt de barreres, que difereix de la resta de lleis electorals autonòmiques, i es distingeix pels gravàmens que introdueix. La quota del 5 % és la més elevada; el còmput s'efectua sobre el total dels vots manifestats a la

Comunitat Valenciana (no sobre cadascuna de les tres circumscripcions) i aquest còmput es duu a terme no sobre els vots vàlids, sinó sobre tots els vots emesos (vàlids i nuls), dificultat afegida que és absent en la resta de legislacions.

En definitiva la inclusió de les clàusules límit serveix per a excloure les formacions de menor presència, amb el que es conculca la pluralitat participativa. Aquesta proposta representa un important avanç cap a un sistema electoral més just, igualitari i avançat, i connecta amb les demandes de la societat valenciana del segle XXI mitjançant una interpretació moderna del principi de representació.

Article únic. Modificació de l'article 12 de la Llei 1/1987, de 31 de març, electoral valenciana, la redacció del qual quedaria com segueix:

Article 12. L'atribució d'escons d'acord amb els resultats de l'escrutini es realitza d'acord amb les següents regles:

- a) No es tenen en compte aquelles candidatures que no hagueren obtingut almenys el 3 % dels vots vàlids emesos en la circumscripció electoral provincial.
- b) S'ordenen de major a menor, en una columna, les xifres de vots obtinguts per les respectives candidatures.
- c) Es divideix el nombre de vots obtinguts per cada candidatura per 1, 2, 3, etcètera, fins a un número igual al d'escons, corresponents a la circumscripció, i es forma un quadre similar al que apareix en l'exemple pràctic que s'insereix en annex 11. Els escons s'atribueixen a les candidatures que obtinguen els quocients més grans en el quadre, atès un ordre decreixent.
- d) Quan en la relació de quocients, amb aplicació si escau de decimals, en coincidisquen dos o més corresponents a diferents candidatures, l'escó s'atribuirà a la que major nombre total de vots haguera obtingut. Si hi haguera dues candidatures amb el mateix nombre total de vots, el primer empat es resoldrà per sorteig i els successius de manera alternativa.
- e) Els escons corresponents a cada candidatura s'adjudiquen als candidats inclosos en aquesta per l'ordre de col·locació en què hi apareguen.